

UŽITEČNÉ UMĚNÍ JANY KŘÍŽOVÉ

(Keramika, galerie U Řečických 12. 5.-24. 5.)

Jana Křížová je absolventkou akademického gymnázia ve Štěpánské ulici, je vyučena uměleckou keramikou v Keramické huti Uměleckých řemesel ve Štěchovicích, za sebou má i filozofickou fakultu UK, směr pedagogický.

Sama o sobě tvrdí, že je v podstatě začínající autor. Odpoledne, které jsem s ní strávila v ateliéru, mě však přesvědčilo o opak.

V galerii U Řečických budeš prezentovat jenom užítkovou keramiku?

I když se v současnosti zabývám hlavně užítkovou keramikou, část výstavy budou tvořit objekty nebo plastiky z keramiky, u kterých není užitá funkce vůbec dominantní. Pro mne osobně to budou stěžejní práce. Keramika mě zajímá jako nositel určitého tvaru, který v prostoru nabývá jiných rozměrů, stává se objektem, u kterého nás užitková hodnota už nezajímá, keramiku chápeme jako součást prostředí, které nás obklopuje. Stane se, nerada bych říkala sochařským dílem, něčím dál než jen keramikou.

Tenhle obraz (na fotografiích nad Janou) je kombinací několika technik. Nebojíš se kombinací materiálů?

Keramika je u nás pořád ještě brána dost standardně. Užítí kera-

miky ve světě je mnohem dál, právě i v kombinování materiálů.

Na tomto obraze je kůže, textil, obyčejná tužka, akvarelové barvy a pochopitelně keramické prvky. Spousta umělců má na kombinaci materiálů negativní názor, ale já si myslím, že se má vyzkoušet všechno, i proto, že právě ze srovnání materiálů většinou vyjde další výchozí postup. Osobně preferuji přírodní materiály - proutí, dřevo, kámen...

Dělat keramiku asi neznamená jen ji dělat, ale také se zajímat o vývoj tohoto oboru jinde ve světě. Jak se vůbec shánějí takovéhle materiály a informace?

Dřív, když to nešlo tak lehce od tud, jsem měla štěstí na hodný lidi, díky kterým jsem deset let odebírala americký časopis o keramice a asi čtyři roky mi chodilo i něco z Anglie. Dnes se informační možnosti rozšířily, i když

YOUNG YOUNG YOUNG

Pročetla jsem si tvůj propagační materiál, kde máš uvedené všechny své aktivity, souborné výstavy, praxi a též setkání s různými lidmi. Všimla jsem si, že u některých máš vlastní rukou podtržené místa.

Když jsem si sama pro sebe dělala určitou sumarizaci své činnosti, tak jsem určitá období vydvihla. Některá setkání byla pro mne prostě důležitější, hodně mě ovlivnila a hlavně pomohla.

Můžeš být konkrétnější...

V letech asi 1979 až 1981 jsem pracovala pod vedením akademické sochařky Magdaleny Jetelové, která pak odešla do Německa, kde získala velké renomé. Měly jsme k sobě opravdu blízko, často jsem jí hlídala syna Jakuba, měla jsem klíče od jejího ateliéru v Tiché Sárce, kde jsem každou sobotu a neděli dělala portréty. Dostala jsem tehdy sochařské základy. Dneska vidím, že mě ovlivnila, a to nejen umělecky, víc, než jsem si tehdy uvědomovala.

A druhé setkání bylo v letech 1980-1981, kdy jsem docházela na pedagogickou fakultu UK k profesorovi Zdeňku Sýkorovi. U něho jsem se věnovala kresbě

a základům malby. Toto setkání nebylo sice tak silné, ale také mě dost stimulovalo.

Důležitá byla pro mne ale i jiná setkání. Třeba setkání s Petrem Svobodou, ke kterému mne doporučila právě Magdalena Jetelová. Sice jsem se s ním hlouběji osobně nepoznala, ale vyjadřoval se k některým mým pracím, a to bylo taky důležité.

A vlastně každé setkání s někým, kdo je schopen hovořit o svých zkušenostech a názorech, je poučné a prospěšné.

Věnuješ se i pedagogické činnosti. Proč?

Mám dceru, která roste a roste, takže mám i odpovědnost jiného druhu. Nemůžu žít jenom z vlastní tvorby, musím mít i pevný příjem, takže na poloviční úvazek pracuji v Institutu dětí a mládeže v Grébovce, kde vedu sochařsko-keramický ateliér dětí. Pedagogiku jsem studovala a zároveň mě to i baví. Dokonce teď pro výtvarníky-profesionály, kteří se ve volném čase věnují práci s dětmi, pořádáme i odborné pedagogické semináře.

Vraťme se ještě k výstavě

u Řečických. Půjde o výstavu prodejní, nebojíš se trochu toho, že v dnešní ekonomické situaci si lidé rozmyslí, než zakoupí?

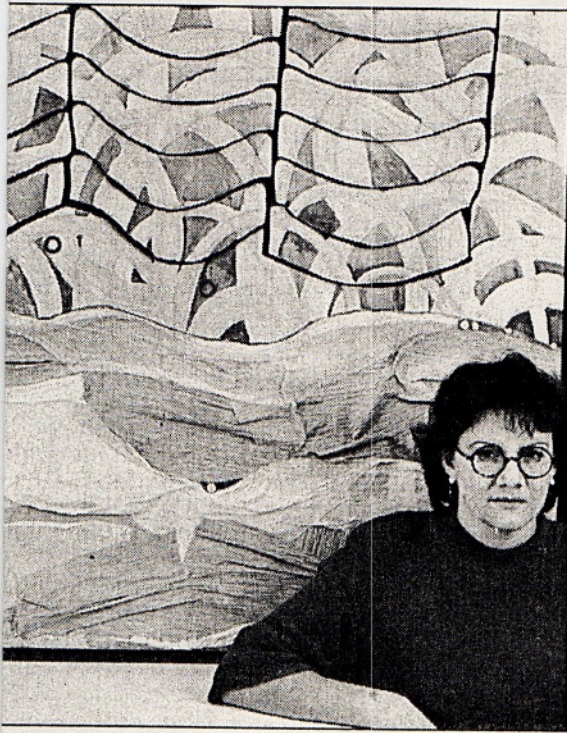
Pro mne bude výstava vlastně hlavně poznáním zájmu o obor. Ten signalizuje nejen, kolik se toho prodá, ale i to, kolik lidí se přijde podívat. Ale pochopitelně že mám vždycky radost, když vím, že věci, kterým jsem věnovala spoustu času, mají své místo u někoho jiného. S tou ekonomickou situací je to složitější. Vzrostly náklady na hlínu, glazury, elektřinu, a já nemohu prodávat pod cenou...

Co bys chtěla ještě dodat na závěr? Něco o keramice a o sobě...

Keramika, to je vlastně usilovná činnost, musíš vědět, proč to děláš a jak to děláš. Není automatické, že si sedneš ke kruhu a budeš dělat keramiku. Člověk na sobě musí neustále pracovat, odborně se vzdělávat, najít si to, co nejvíce vyhovuje, a pak už neslevit a hlavně dělat a dělat.

BoBo

Foto Miloš Vendek

Jde pořád o individuální úsilí. Je dobré se pochopitelně kontaktovat s lidmi, kteří mají podobné názory v téhle oblasti, ale každý si musí sám pro sebe najít určitý rámeček a z něj si vybrat potřebné informace.

Proč u tebe vlastně zvítězila právě keramika?

Vím o sobě, že nejsem špičkový kreslíř, malíř ani sochař, nechtěla jsem nikdy dělat umění, ale dobru keramiku. Vzrušoval mě způsob práce: než mám hotový jeden hrnek, musím ho vzít do ruky třicetkrát, každá věc, která je hotová, je vlastně součástí mé osoby. Svým způsobem i těžkosti, které musí a musí člověk překonávat, mě utvrdily a utvrzují v tom, že je pro mne keramika dominantní.

Jak je to u nás se sháněním potřebného materiálu - hlíny, glazur?

Situace je lepší. Existují dokonce již speciální prodejny, třeba na Ořechovce, kde distribuují německé glazury. Problém je finanční stránka věci. Já osobně vystačím z místních zdrojů. Odběr ze zahraničí si může dovořit v podstatě renomovaný keramik.